

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący)

SSN Anna Dziergawka (sprawozdawca)

SSN Adam Roch

w sprawie **J.G.**,

skazanego za czyn z art. 180a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

z dnia 22 września 2023 r., sygn. akt VI K 1031/23

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego
rozpoznania.**

Anna Dziergawka Wiesław Kozielewicz Adam Roch

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem nakazowym z dnia 22 września 2023 roku, sygn. akt VI K 1031/23 J.G. oskarżonego o to, że w dniu 6 kwietnia 2023 r. w Ł. kierował po drodze publicznej samochodem marki F. o nr. rej. (...) nie stosując się do decyzji nr [...] wydanej przez Prezydenta Miasta Ł. o cofnięciu

uprawnień do prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wynikających z prawa jazdy kategorii B, tj. o czyn z art. 180a k.k., uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wypełniającego dyspozycję art. 180a k.k. i za to na podstawie art. 180a k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Ponadto sąd na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat oraz zasądził od oskarżonego koszty postępowania.

Wyrok uprawomocnił się w dniu 26 października 2023 roku, wobec braku sprzeciwu uprawnionych stron.

Kasację na korzyść obwinionego od wyroku Sądu Rejonowego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wobec J.G. wyroku w postępowaniu nakazowym, mimo że okoliczności popełnienia opisanego w akcie oskarżenia, zarzucanego mu czynu z art. 180a k.k. i jego wina, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, budziły wątpliwości wskazujące na to, iż zachowanie oskarżonego wypełniło jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. W dacie czynu, tj. 6 kwietnia 2023 r., oskarżonego nie obowiązywała już decyzja administracyjna Prezydenta Miasta Ł. z dnia 22 listopada 2016 r. o nr [...]1 o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, ponieważ została ona wydana m.in. na podstawie art. 182 k.k.w. oraz art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami, w związku z orzeczoną wobec wymienionego, mocą wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Łodzi -Śródmieścia w Łodzi o sygn. akt VI K 1023/16, 4-letnim zakazem prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, bieg którego zakończył się w dniu 12 lipca 2020 r. W konsekwencji powyższego przedmiotowa decyzja nie mogła skutecznie rozszerzyć okresu obowiązywania środka karnego, jak również nie mogła stanowić o bezterminowym cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi przepisów prawa procesowego, tj. art. 500 § 1 i 3 k.p.k.

Trzeba bowiem wskazać, że przedmiotowa sprawa nie powinna zostać rozpoznana w trybie nakazowym, z uwagi na konieczność wyjaśnienia okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzuconego mu przestępstwa z art. 180a k.k., gdyż nie były one oczywiste. Z treści zarzutu stawianego oskarżonemu J.G. wynika, że kierował on po drodze publicznej samochodem w okresie obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia pojazdów, niemniej jednak z treści tego zarzutu nie wynika, w jakim okresie decyzja ta obowiązywała.

Jak słusznie wskazał w kasacji skarżący, w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do wydania wyroku w trybie nakazowym. Zgodnie bowiem z treścią art. 500 § 1 i 3 k.p.k. możliwość wydania wyroku nakazowego istnieje w przypadku, gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie pozwala na stwierdzenie, że okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości. Dla wydania orzeczenia w trybie nakazowym wymagane jest osiągnięcie przez sąd w oparciu o zebrane w dochodzeniu dowody, dostatecznego stopnia pewności w zakresie okoliczności popełnienia czynu przestępnego i winy oskarżonego. W przeciwnym wypadku koniecznym jest rozpoznanie sprawy na rozprawie głównej. Wskazana w art. 500 § 3 k.p.k. przesłanka braku wątpliwości obejmuje nie tylko ustalenia w zakresie sprawstwa czynu, ale wszelkich okoliczności mających wpływ na dokonanie jego właściwej oceny prawnej, w tym co do tak zasadniczej kwestii, jak realizacja przez oskarżonego wszystkich znamion zarzuconego mu czynu, wymienionych w konkretnym przepisie typizującym dane przestępstwo. Oznacza to, że obowiązkiem sądu jest uzyskanie wszelkich danych pozwalających na konstatację, że w sprawie nie ma tego rodzaju wątpliwości (zob. wyrok SN z dnia 20 czerwca 2024 r., I KK

173/24; wyrok SN z dnia 7 lutego 2024 r., V KK 524/23; wyrok SN z dnia 13 września 2023 r., II KK 221/23; wyrok SN z dnia 3 sierpnia 2023 r., V KK 56/23; wyrok SN z dnia 20 października 2022 r., I KK 295/22).

W realiach przedmiotowej sprawy, wydając w trybie nakazowym wyrok skazujący, sąd *meriti* w efekcie rażąco naruszył regulację prawa karnego materialnego. J.G. został oskarżony o to, że w dniu 6 kwietnia 2023 r. w Ł. kierował po drodze publicznej samochodem marki F. o nr. rej. (...) nie stosując się do decyzji nr [...] wydanej przez Prezydenta Miasta Ł. o cofnięciu uprawnień do prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wynikających z prawa jazdy kategorii B, tj. o czyn z art. 180a k.k. Warunkiem odpowiedzialności karnej za ten czyn nie jest samo zachowanie polegające na kierowaniu pojazdem bez posiadania uprawnień (jest ono penalizowane poprzez art. 94 § 1 k.w.), ale musi być ono powiązane z niezastosowaniem się do wydanej uprzednio i wykonalnej decyzji administracyjnej właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Bezsporne jest zatem, że występki z art. 180a k.k. może popełnić tylko taka osoba, wobec której zapadła określona decyzja administracyjna i tylko w okresie, na jaki cofnięto w niej uprawnienie do kierowania pojazdami mechanicznymi (zob. wyrok SN z dnia 28 marca 2024 r., III KK 444/23).

Zauważyć trzeba, że decyzja o cofnięciu uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B o nr [...] wobec J.G., wydana została przez Prezydenta Miasta Ł. w dniu 22 listopada 2016 r., w związku z orzeczonym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, sygn. VI K 1023/16, 4-letnim zakazem prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Bieg tego terminu rozpoczął się w dniu 13 lipca 2016 roku, a zakończył 12 lipca 2020 r. Organ administracji wykonując na podstawie art. 182 § 2 k.k.w. wyrok orzekający zakaz prowadzenia pojazdów, jest ściśle związany jego treścią i nie ma możliwości jakiegokolwiek rozszerzania ani zwężania zakazu orzeczonego przez sąd. Może więc cofnąć uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi tylko na czas określony w wyroku, zaś cofnięcie uprawnień może dotyczyć tylko wskazanego przez sąd zakresu (zob. wyrok SN z dnia 6 października 2022 r., IV KK 344/21).

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nie zweryfikował treści tej decyzji administracyjnej pod kątem jej obowiązywania w dacie czynu popełnionego

przez J.G., przyjmując za oskarżycielem, że oskarżony kierując pojazdem w dniu 6 kwietnia 2023 r., miał obowiązek stosować się do decyzji Prezydenta Miasta Ł. numer [...] o cofnięciu uprawnień do prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych kat. B, pomimo faktu, że decyzja ta utraciła już swą moc. Powyższe jednoznacznie doprowadziło sąd *meriti* do poczynienia w sprawie błędnych ustaleń faktycznych, co miało bezpośredni wpływ na kwalifikację prawną zarzucanego oskarżonemu czynu, a także wymierzoną mu karę.

W świetle powyższych rozważań konieczne stało się więc uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, który przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie miał na względzie zaprezentowane powyżej stanowisko, w tym potrzebę rozważenia zakwalifikowania czynu zarzucanego oskarżonemu jako wykroczenia określonego w 94 § 1 k.w.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Anna Dziergawka Wiesław Kozielowicz Adam Roch

[WB]

r.g.